

A legfrissebb hírek és témák a családügy területén

Tartalom

Augusztusi családügyi hírek

Mi történt augusztusban a családügy területén

Havi téma – Japán népesedési kihívásai és a válaszlépések

ÚJ CSALÁDÜGYI INTÉZKEDÉSEK

Július 1-jén elindult az új adócsökkentési program azzal a céllal, hogy pénzügyi stabilitást és hosszú távú tervezhetőséget biztosítson a kiskorú gyermeket nevelő családok számára. Felmérések szerint a magyarok négyötöde támogatja a kezdeményezést. A program első lépéseként másfélszeresére emelték a családi adókedvezmény havi összegét; a csecsemőgondozási, a gyermekgondozási és az örökbefogadói díj is teljes egészében SZJA-mentessé vált; a GYED-et összesen 10 százalékos nyugdíjjárulék terheli és elindult a CSED Extra, aminek keretében az anyák már a gyermek három hónapos korától visszatérhetnek dolgozni, míg a fizetésük mellett a CSED 70 százalékát továbbra is ugyanúgy adómentesen megkapják. A program jelenleg egymillió magyar család számára biztosítja a megemelt összegű családi adókedvezményt, és októbertől az anyáknak garantált teljes személyi jövedelemadó-mentesség bevezetésével folytatódik.

MCC FESZT 2025

Idén ötödik alkalommal került megrendezésre Esztergomban a három napos MCC Feszt, ahol [65 zenei fellépő](#) és [314 szakmai előadó](#) szórakoztatta a közel 50 ezer látogatót. Az MCC szervezeti egységei között képviseltette magát Intézetünk is, és a rendezvény alkalmából bemutattuk *Fénytörésben - Ifjúságképek az empirikus adatok tükrében* c. [legújabb kiadványunkat](#). A következő MCC Feszt időpontja előreláthatólag 2026. július 30. – augusztus 2.

A MAGYAR CSALÁDPOLITIKA JAPÁN MEGÍTÉLÉSÉBEN

Az [egyik legnépszerűbb japán online magazin](#) hosszú cikket közölt, ami a magyar családpolitika érdemeit vizsgálva körüljárja, mi lehetne követendő példa a szintén demográfiai válsággal küzdő Japán számára. A cikk írója az IKI igazgatóhelyettesét, dr Kiss-Kozma Georginát is meginterjúvolta.

KÖSZÖNTJÜK A FIATALOKAT

Az ENSZ által 1999-ben létre hozott Nemzetközi Ifjúsági Napot minden év augusztus 12-én ünnepeljük. Az alkalom a fiatal korosztályok társadalmi fontosságát jelöli, és egyben felhívja a figyelmet problémáikra, kihívásaikra, és jogaik érvényesítésének fontosságára. Az idei év témája a fiatalok helyi szerepvállalása az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósításában. A 15-29 év közötti fiatalok [a lakosság közel egynegyedét teszik ki](#) Európában és globálisan is.

Havi téma

Japán népesedési kihívásai és a válaszlépések: családpolitikai reformok 2023 után

Az idén 123,1 millióra becsült Japán Ázsia hatodik, míg a világ tizenkettedik legnagyobb népességű országa, és a világ összlakosságának körülbelül 1,5 százalékát teszi ki. Ezek a tiszteletet érdemlő [számadatok](#) azonban nem nyújtanak védelmet az ország egyre súlyosbodó demográfiai válsága ellen. Japán népessége közel egy évtizede folyamatosan csökken, és 1,3 alatti össztermékenységi rátája messze elmarad a népességszám fenntartásához szükséges 2,1-es szinttől. Hasonlóan aggasztó a japán társadalom elöregedése, mivel a jelenlegi 49,8 éves medián életkor a világ legmagasabbjai közé tartozik.

[Egy 15-29 éves japán fiatalok körében végzett 2023-as közvélemény-kutatás](#) szerint drasztikusan megcsappant a gyermekvállalási kedv. A válaszadók közel 50 százaléka nyilatkozott úgy, hogy nem tervez gyermeket vállalni, és közülük 40 százalék jelölt meg a karrier, az anyagi bizonytalanság, illetve a gyermekneveléssel járó társadalmi és munkahelyi

nyomás mellett további indokokat is. Ennek alapján [szakértők már a népesség visszafordíthatatlan zsugorodásának lehetőségét vetítik előre](#). Ha a jelenlegi trendek nem változnak, Japán népessége 2040-től akár évi egymillióval csökkenhet, és 2070-re 87 millió alá süllyedhet. Ezen a ponton a lakosság mintegy 40 százaléka 65 év feletti lesz, példátlan társadalmi és gazdasági terhet jelentve a dolgozói réteg és az ellátórendszerek számára.

A kihívásokra válaszul a japán kormány [2023-ban átfogó család- és szociálpolitikai reformokat jelentett be](#), amiknek a célja, hogy ösztönözzék a gyermekvállalási kedvet és 2030-ra megállítsák a népességfogyást. A reformprogram egyik kulcsfontosságú eleme a családtámogatási rendszer átalakítása. Japán a gyermekes családok pénzügyi támogatására először 1972-ben dolgozott ki

rendszer, akkor elsősorban az alacsony jövedelmű és hátrányos helyzetű családokat helyezve a fókuszba. A támogatottak köre azóta több hullámban bővült, és a kormány a megoldást jelenleg is alapvetően a pénzügyi és szociális juttatásokban látja. Ezt tükrözi a tavaly júniusban jóváhagyott új családtámogatási rendszer, ami minden eddignél több anyagi ösztönzőt kínál a gyermekes családoknak és a gyermekvállalást fontolgatóknak.

Ilyen intézkedés például, hogy a korábbi gyakorlattal ellentétben a támogatásokra az összjövedelem összegétől függetlenül és a gyerekek 18 éves koráig jogosult minden japán háztartás. A szüléshez kapcsolódó egyszeri juttatás összegét jelentősen megemelték, és 2026-ra a valós költségeket fedező egészségbiztosítás formájában tervezik elérhetővé tenni. A harmadik és további gyermekek után járó többlettámogatás összegét a duplájára emelték, a bölcsődei és óvodai gyermekfelügyelet pedig a szülők munkavállalói státuszától függetlenül, minden család számára elérhetővé válik. Az egyetemi képzés költségeire vonatkozó kedvezményeket és támogatásokat kiterjesztik a három és többgyermekes családokra, és lehetőség van a diákhitelek visszafizetésének idősebb életkorra való halasztására is. A reformcsomag költségvetése 3,6 billió jen, azaz mintegy 21 milliárd euró, amely jelentős terhet ró Japán államháztartására – különösen annak fényében, hogy [az ország államadóssága 2024-ben](#) a GDP több mint 230 százalékára rúgott. Bár a források előteremtésére több lépcsős terv született, ezt a kezdetektől fogva [heves belpolitikai és közéleti vita kíséri](#).

Magukat az intézkedéseket is éri olyan kritika, hogy nem célozzák eléggé a demográfiai válság strukturális gyökereit, mint például a hosszú munkaidőt, az apák alacsony arányú részvételét a gyermeknevelésben, a női karrierutak korlátozottságát, vagy Japán hagyományos kor- és

tekintélytiszteletét, ami a mai megváltozott körülmények között bizonyos mértékig fékezi a fiatal felnőttek társadalmi előrelépését. Japán szakértők figyelemmel követik a nemzetközi példákat, és míg Európából elsősorban a francia és svéd modellt tartják meghatározónak, [érdeklődnek a magyar családpolitika egyes elemei iránt](#) is, különös tekintettel a családi élet és a munka egyensúlyának megteremtésére, vagy a gyermekes nők foglalkoztatottságára irányuló kezdeményezésekre. Az egyik legnépszerűbb [japán online magazin a témával foglalkozó friss cikkében](#) többek között dr. Kiss-Kozma Georginát, az Ifjúságkutató Intézet igazgatóhelyettesét is meginterjúvolta.

Japán demográfiai átmenetének összetettsége és a hagyományos társadalmi normák lassú változása sokrétű kihívást jelent és olyan tartós, átfogó politikai beavatkozást igényel, aminek elemei szinergiában hatnak. Erre lehet jó példa az a program, amit [a japán kormány a vidéki régiók elnéptelenedésének megállítására fejleszt](#), és aminek részeként nagyobb összegű támogatást nyújt olyan gyerekes családoknak, akik hajlandók a 35 milliós fővárosból, illetve az ország legnagyobb népsűrűségű városaiból vidékre költözni és legalább öt évig ott élni. Mivel a demográfusok világszerte hajlanak a véleményre, hogy a nagyvárosi életmód már önmagában is negatívan befolyásolhatja a gyermekvállalási kedvet, az ilyen jellegű programok, egyéb ösztönzőkkel kombinálva, kedvezően befolyásolhatják a születési ráta alakulását.

A 2023 óta bevezetett intézkedések hatékonyságát egyelőre még csak találgatni lehet, hiszen a demográfiai folyamatok több generációs távlatban bontakoznak ki. Legkorábban a következő évtized eredményei alapján gondolkozhatunk majd el azon, hogy Japán követendő példa lehet-e a népesedési válsággal küzdő fejlett országok számára.

Latest News and Topics in Family Affairs

Tartalóm

Highlights of The Month

What happened in August in the field of family affairs

Topic of The Month – Japan’s Demographic Challenges and Policy Responses: Family Policy Reforms Since 2023

News and Events

MCC FESZT

This year marked the fifth occasion of the three-day MCC Feszt in Esztergom, Hungary where 65 music acts and 314 professional speakers entertained nearly 50,000 visitors. The Youth Research Institute was present at the event and launched its latest publication titled *Refraction-Youth in The Light of Empirical Data*. The next MCC Feszt is scheduled to take place from July 30 to August 2, 2026. See you there!

HUNGARIAN FAMILY POLICY THROUGH JAPANESE EYES

One of the most popular [Japanese online magazines](#) has published an in-depth article exploring the merits of Hungarian family policy and examining aspects that could serve as a model for Japan, which is also facing a demographic crisis. IKI Deputy Director, Georgina Kiss-Kozma PhD was also interviewed for the article.

FAMILY POLICY UPDATE

On July 1st, a [new tax reduction program](#) was launched with the aim of providing financial stability and long-term planning opportunities for families raising children. Four out of five Hungarians support the initiative, according to [surveys](#). As the initial steps of the program, the personal income tax exemption for infant care allowance (CSED) and child care allowance (GYED), the introduction of the CSED Extra, and a [50% increase in the amount of the family tax allowance have entered into force](#). The family tax allowance has increased by 150% while the infant care, child care and adoption allowances are now fully exempt from personal income tax, and only a 10% pension contribution is deducted from GYED. The tax exemption applies to all forms of GYED, and not only mothers but also fathers and grandparents are eligible if they are recipients. Under [CSED Extra](#), mothers can return to work when their child is three months old, and continue to receive 70% of the infant care allowance tax-free. Currently, one million families benefit from the increased family tax allowance, and October will see the introduction of the full personal income tax exemption for mothers.

INTERNATIONAL YOUTH DAY

[International Youth Day](#), established by the United Nations in 1999, is celebrated on August 12 each year. The occasion highlights the social importance of young people and draws attention to their problems, challenges, and the importance of enforcing their rights. This year's theme is the involvement of young people in achieving the UN's sustainable development goals locally. Young people aged 15-29 make up nearly [a quarter of the population in Europe and globally](#).

Topic of The Month

Japan's Demographic Challenges and Policy Responses: Family Policy Reforms Since 2023

With an estimated population of 123.1 million in 2025, Japan ranks as the sixth most populous country in Asia and the twelfth globally, accounting for approximately 1.5% of the world's population. However, these impressive figures offer little protection against the country's increasingly severe demographic crisis. Japan's population has been in continuous decline for nearly a decade, and its current total fertility rate (TFR) of below 1.3 falls significantly short of the 2.1 replacement rate required to sustain population numbers. Equally concerning is the ageing of Japanese society: The current median age of 49.8 is among the highest in the world.

A 2023 public opinion survey among Japanese youth aged 15 to 29 reveals a dramatic decline in the willingness to have children. Nearly 50% of respondents stated that they do not intend to have

children, with 40% of these citing other reasons in addition to career priorities, financial insecurity, and the social and workplace pressures associated with child-rearing. Based on this, experts are already forecasting the possibility of irreversible population decline. If current trends persist, Japan's population could fall by as much as one million people per year from 2040, dropping below 87 million by 2070. At that point, approximately 40% of the population would be over the age of 65, placing an unprecedented burden on the workforce and welfare systems.

In response to these challenges, the Japanese government announced comprehensive family and social policy reforms in 2023 aimed at encouraging childbirth and, indirectly, halting population decline by 2030. A central element of the reform package is the overhaul of the family support system. Japan first

introduced a framework for financial support for families with children in 1972, initially focusing on low-income and disadvantaged households. Since then, the scope of eligibility has been expanded in several phases, and the government continues to see financial and social benefits as key to the solution. This is reflected in the [new family support system approved in June last year](#), which offers more financial incentives than ever before to families with children and those considering starting a family.

For instance, unlike in the past, every Japanese household is now entitled to these benefits regardless of the amount of its combined income, and support continues until children reach the age of 18. The lump-sum birth allowance has been significantly increased, and is scheduled to become part of public health insurance by 2026, covering the actual costs of child-birth. The additional support provided after three or more children has been doubled, and childcare is now available to all families regardless of the parents' employment status. Discounts and subsidies for university fees will be extended to families with three or more children, and student loan repayments may be deferred to an older age. The budget for the reform package amounts to 3.6 trillion yen or approximately 21 billion euros, placing a considerable strain on Japan's public finances—especially considering that [the national debt in 2024 exceeded 230% of GDP](#). Although a multi-phase plan has been developed to secure the necessary funding, the initiative [has sparked heated political and public debate from the outset](#).

The measures themselves have also faced criticism for failing to adequately address the structural roots of the demographic crisis, such as long working hours, the low level of paternal involvement in child-rearing, limited career opportunities for women, and Japan's traditional respect for age and authority—which, under current social conditions, is seen as a

barrier to young adults' upward mobility. Japanese experts pay close attention to international practices and consider the French and Swedish models as most relevant in Europe, but are [also interested in various elements of Hungary's family policy](#), with particular regard to initiatives aimed at achieving a balance between family life and work, or at the employment of women with children. In a [recent article published by one of Japan's most popular online magazines](#), Youth Research Institute Deputy Director Georgina Kiss-Kozma PhD, was among the experts interviewed on the topic.

The complexity of Japan's demographic transition and the slow pace of change in traditional social norms present a multi-faceted challenge that requires sustained and comprehensive policy intervention, with mutually reinforcing elements. One promising example is [a government programme developed to counteract depopulation in rural areas](#). Under this scheme, families with children who are willing to move from the capital—home to 35 million people—and other densely populated cities to the countryside and live there for at least five years are eligible for increased financial support. As demographers around the world tend to agree that urban lifestyles alone may have a negative impact on people's willingness to have children, such initiatives could directly boost birth rates, particularly in combination with other incentives.

As demographic processes unfold over generations, the effectiveness of the measures introduced since 2023 remains speculative for now. At the earliest, we may be able to consider Japan a model for other developed countries struggling with demographic decline based on the outcomes of the next decade.